



Foreningen Far

til Støtte for Børn og Forældre

Til Folketingets retsudvalg

Henvendelse fra Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre.

Hovedbestyrelsen i Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre har den 15. januar 2011 drøftet evalueringen af Forældreansvarsloven.

Vi påskønner, at loven i et vist omfang har medvirket til, at flere børn i dag har en mere kontinuerlig kontakt til begge deres forældre. Det er en fordel for børn og forældre, at loven og praksis i den forbindelse byder på flere gode konfliktløsningsmekanismer, bl.a. hente-hente ordninger og tværfaglige møder i statsforvaltningerne.

Mange 7-7 deleordninger og såkaldte 5-9 ordninger, som fulgte efter loven, som erstatning for de tidligere ordninger med begrænset og standardiseret samvær, giver flere børn en god tilknytning til begge deres primære omsorgsgivere. Og de ordninger betyder, at der i en 14 dages periode normalt sker færre skift i børnenes opholdssted.

Ud fra erfaringerne fra vores rådgivning og fra vores medlemmer skal vi dog bede politikerne om at være opmærksomme på følgende punkter:

1. Der bør skabes respekt for loven

Loven fastslår, at samvær er et ansvar for begge forældre (§ 19), men i praksis ses sjældent reelle sanktioner, hvis den såkaldte bopælsforælder modarbejder barnets samvær eller nødvendig tilpasning af dette. Loven bør præcisere flere klare sanktioner, der gennemføres hurtigt, mod en forælder, der ikke udleverer et barn til samvær, eller som ikke overholder lovens varsel om flytning (§ 18) eller andre regler og nedskrevne aftaler.

Subsidiært bør vejledningerne til loven ændres, så statsforvaltningerne hurtigt (og midlertidigt jf. § 26) overfører bopælen til den af forældrene, der reelt betragter barnets samvær som et ansvar for begge forældre og overholder fastsatte regler og indgåede aftaler.

2. Barnets perspektiv bør sikres

I den betænkning (nr. 1475), der ligger bag Forældreansvarsloven, hedder det (i afsnit 4.1.2) om "barnets perspektiv": "*Det er hele barnets liv, som det opleves af barnet.* Konkret handler det om, hvordan omverdenen ser ud fra lige præcis det barns synsvinkel, hvad barnet ved, ser, hører, oplever og føler i bestemte situationer." Vi er enige i dette syn på barnets perspektiv.

De fleste børn bliver utrygge, usikre og tager skade, hvis de pludseligt og/eller langvarigt berøves kontakt med den ene af deres primære omsorgsgivere. Det er derfor meget bekymrende, at mange skilsmissebørn må vente rigtigt længe på at få kontakt og samvær med den ene af deres forældre.

Ventetider, sagsbehandlingstider, fejl i sagsbehandlingen, mangel på midlertidige afgørelser, samt reglerne om ferie, sygdom, erstatningssamvær og myndighedernes reaktion på beskyldninger er alle barrierer for hensyntagen til barnets perspektiv.

Vi ønsker, at myndighederne prioriterer sager, hvor et barn ikke har kontakt og samvær med den ene af forældrene, som allervigtigst. Det kan skrives ind i vejledningerne til lovgivningen. I den forbindelse bør statsforvaltningerne meget oftere end i dag anvende midlertidige afgørelser.

I praksis bliver det ofte ikke muligt for børn at holde sommerferie med samværsforældre, der har tilknytning til arbejdsmarkedet. Afgørelser om samvær bør indeholde klare krav om varsling af ferie i meget god tid, og statsforvaltningerne bør kunne gribe ind i begge forældres ferieplaner, hvis barnet skal sikres ferie med begge forældre. Reglerne bør præcisere, at bopælsforælderen ikke må erklære en periode, hvor barnet er i skole eller institution, for "ferie" og som følge deraf aflyse samvær. Og, at der vil være normalt samvær, hvis barnet opholder sig på den normale bopælsadresse. Overtrædelse af præciserede ferieregler, bør følges op af omgående sanktioner.

Ofte anvendes barnets sygdom som påskud for at aflyse samvær. Reglerne bør ansvarliggøre begge forældre ved barnets sygdom. Hvis samvær eller tilbagelevering fra samvær skal udsættes, bør det kun kunne ske efter fremvisning af en lægeerklæring. Er barnet for sygt til at blive transporteret fra den ene forældres bopæl til den anden, vil det fremgå af lægeerklæringen.

Ofte udsættes eller aflyses samvær og kontakt mellem barn og samværsforælder på grund af beskyldninger eller såkaldt "konflikt". Reglerne bør præcisere, at kun meget velbegrundede og veldokumenterede beskyldninger kan udsætte samvær. Falske beskyldninger bør straffes. Det bør præciseres, at kun konflikt i form af tydeligt dokumenteret åben og voldsom fjendtlighed fra begge forældre kan begrunde, at samvær reduceres eller bortfalder.

3. Samvær med små børn bør øges

Små børn bør sikres en tidlig tilknytning til begge forældre. Derfor bør vejledningerne præcisere, at samvær med små børn skal øges. Det bør skrives ind i loven, at samværsforældre har ret til at få hjælp fra de kommunale sundhedsplejersker, og at statsforvaltningerne skal fastsætte samvær, så det bliver muligt for samværsforælderen at holde den barsels- eller forældrelov, der er omtalt i mange overenskomster.

4. Barnets ret til begge forældre bør fastholdes

Vi oplever desværre, at barnets ret til begge forælder krænkes, når myndighederne alt for ofte nægter at fastsætte samvær. Det sker også, når den af forældrene, der ikke har samvær, i øvrigt er velfungerende, med hjemmeboende børn fra et senere ægteskab eller parforhold.

Derfor foreslår vi, at barnets ret til begge forældre skrives ind i lovens centrale formålsparagraf, som det er sket i Sverige.

Endvidere bør det skrives ind i loven, at kun Familiestyrelsen kan fradømme et barn retten til at se den ene af forældrene på baggrund af en grundig skriftlig forældreevnevurdering. I forbindelse med forældreevnevurderingen skal det offentlige betale advokatbistand til den person, barnet efter Familiestyrelsens vurdering muligvis ikke skal have samvær med.

Hvis der ikke etableres samvær, skal myndighederne sikre anden form for kontakt (jf. lovens § 22).

5. Økonomiske barrierer for samvær skal fjernes

Den ulige fordeling af børnefamilieydelsen og børnebidraget, og de udviklede regler for bortfald af børnebidrag, er ofte en barriere for samvær og en anledning til uenighed mellem forældrene. Børnebidraget bør bortfalde for alle der har samvær med deres barn, og børnefamilieydelsen bør deles mellem moderen og faderen.

6. Der er muligheder for afbureaukratisering

Der er mulighed for at rationalisere i myndighedernes sagsbehandling, så uenighed mellem forældre mindskes, og der spares offentlige midler. F.eks. er det naturligt, at der i en 7-7 deleordning, hvor børnene er lige meget hos hver af forældrene, er fælles forældremyndighed og bortfald af børnebidrag. Alligevel oplever vi, at der føres sager først om deleordningen, så om forældremyndigheden og endelig om børnebidraget. I dette tilfælde kan tre sager reduceres til en. Vi forventer også, at klare og hurtige sanktioner, færre fejl i sagsbehandlingen, harmonisering af statsforvaltningernes sagsbehandling og hurtigere afgørelser om samvær kan reducere den uro, der kan opstå omkring en familiesag.

Det er oftest børnene, som oplever den største utryghed, når en sag trækker i langdrag, og man venter på en afgørelse ved statsforvaltningerne eller domstolene.

På foreningens vegne

Claes Ludvigsen

Landsformand, Foreningen Far til Støtte for Børn og Forældre

formand@foreningenfar.dk